

Π 1901 – Παιδαγωγικοί προβληματισμοί από την εισαγωγή των ΤΠΕ στην εκπαίδευση

Ενότητα 6.2: Η εισαγωγή των Η/Υ στο σχολείο ως πρόβλημα
Αναλυτικού Προγράμματος: ο Η/Υ ως αντικείμενο διδασκαλίας

Κωνσταντίνος Μπίκος
Φιλοσοφίας-Παιδαγωγικής

Άδειες Χρήσης

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό υπόκειται σε άδειες χρήσης Creative Commons.
- Για εκπαιδευτικό υλικό, όπως εικόνες, που υπόκειται σε άλλου τύπου άδειας χρήσης, η άδεια χρήσης αναφέρεται ρητώς.

Χρηματοδότηση

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό έχει αναπτυχθεί στα πλαίσια του εκπαιδευτικού έργου του διδάσκοντα.
- Το έργο «Ανοικτά Ακαδημαϊκά Μαθήματα στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης» έχει χρηματοδοτήσει μόνο την αναδιαμόρφωση του εκπαιδευτικού υλικού.
- Το έργο υλοποιείται στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» και συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και από εθνικούς πόρους.

Η εισαγωγή των Η/Υ ως πρόβλημα Αναλυτικού Προγράμματος

Οι Τεχνολογίες της Πληροφορίας και των Επικοινωνιών (ΤΠΕ) ως περιεχόμενο μάθησης: ανάγκη αναμόρφωσης του Αναλυτικού Προγράμματος (Α.Π.).

Ο προβληματισμός για την εισαγωγή καινοτομιών στην εκπαίδευση.

Η έννοια του Αναλυτικού Προγράμματος

Ο Όρος **Αναλυτικό Πρόγραμμα** αποτελεί μετάφραση του όρου *curriculum* που σημαίνει κύκλος σε στάδιο και έχει σχέση με τη λέξη *course* που σημαίνει πορεία. Το αγγλικό λεξικό δίνει τον ορισμό του *curriculum* ως κύκλο σπουδών.

Με τον όρο Α.Π εννοούμε: α) τα γνωστικά αντικείμενα που διδάσκονται: γνώσεις, δεξιότητες, διαδικασίες.

β) λανθάνον Α.Π.: έμμεσες γνώσεις.

Τα δομικά στοιχεία του Α.Π.

Σκοποί και στόχοι = επιδιώξεις του Α.Π.

Περιεχόμενα μάθησης = τι θα διδάξει ο εκπαιδευτικός.

Μεθόδευση διδασκαλίας = τρόπος διδασκαλίας.

Αξιολόγηση διδασκαλίας = ανατροφοδότηση για επιτυχία.

Διαδικασία και προϋποθέσεις αναμόρφωσης του Α.Π.

Οι κυριότεροι λόγοι αναμόρφωσης του ΑΠ είναι:

Η έκρηξη των γνώσεων = πληθώρα γνώσεων και πληροφοριών.

Κοινωνικά προβλήματα = εγκληματικότητα, ανεργία.

Πολυπολιτισμικότητα = πολιτισμική ποικιλία-οικουμενικό θέμα.

Νέες τεχνολογίες = διαδίκτυο, πολυμέσα- νέες προοπτικές.

Το πρόβλημα της «εγκυρότητας» των αποφάσεων για την εισαγωγή ενός νέου περιεχομένου στο Α.Π.

Ποιος παίρνει τις αποφάσεις για το Α.Π.?

- Η πολιτεία (Υπουργείο Παιδείας και Παιδαγωγικό Ινστιτούτο).
- Κοινωνικές ομάδες (εκπαιδευτικοί μαθητές γονείς).

Εγκυρότητα: αποδοχή των αποφάσεων για το Α.Π από όλες τις κοινωνικές ομάδες.

Νομιμότητα: τήρηση ορισμένων κανόνων κατά την διαδικασία λήψης αποφάσεων.

Νομιμοποίηση της απόφασης για ένταξη των ΤΠΕ στο Α.Π. / Λόγοι ένταξης

Λόγοι ένταξης:

Οικονομικός ανταγωνισμός

Αποφυγή εκπαιδευτικών ανισοτήτων

**Πολλαπλά εκπαιδευτικά οφέλη-βελτίωση
διδασκαλίας.**

Ειδικότεροι λόγοι της εισαγωγής των Τ.Π.Ε στην εκπαίδευση

Επιστημολογικοί: Χρήση Η/Υ από επιστήμονες για διάφορες εργασίες.

Κοινωνικοί: Ο Η/Υ απαραίτητος στην εργασία και στην καθημερινότητα.

Επαγγελματικοί: Προσαρμογή μαθητών για χρήση γνώσεων στην αγορά εργασίας.

Μαθησιακοί-Παιδαγωγικοί: Δυνατότητα διεύρυνσης γνώσεων μέσω μάθησης.

Στάδια εισαγωγής του Η/Υ στην εκπαίδευση στο διεθνή χώρο

Περίοδος εκπαιδευτικής τεχνολογίας (πριν το 1970) →
εισαγωγή διδακτικών μηχανών.

Περίοδος πιλοτικής εφαρμογής (1970-1980) → πληροφορική
προσέγγιση.

Εποχή ένταξης Τ.Π.Ε (1980-1990) → η Πληροφορική ως μέσο
και αντικείμενο εκπαίδευσης.

Περίοδος ραγδαίας εξέλιξης Η/Υ. (1990-σημερα) → οι Τ.Π.Ε ως
μέσο διδασκαλίας και μάθησης.

Στάδια εισαγωγής Τ.Π.Ε στην Ελλάδα / Το μάθημα της Πληροφορικής στην Δευτεροβάθμια εκπαίδευση

Στην Ελλάδα οι Τ.Π.Ε εισήχθησαν **αργότερα**.

Πρώτες συζητήσεις **1980**.

1986-1992: πρώτα εργαστήρια.

1992-1996: εισαγωγή Η/Υ σε πειραματικό στάδιο.

Τέλη δεκαετίας **1990**: εισαγωγή Πληροφορικής στο πρόγραμμα σπουδών.

Μοντέλα ένταξης του Η/Υ στην εκπαιδευτική διαδικασία 1/3

Τεχνοκεντρικό μοντέλο - κάθετη προσέγγιση → η Πληροφορική ως αυτόνομο γνωστικό αντικείμενο.

Πραγματολογικό μοντέλο - μεικτή προσέγγιση → οι Τ.Π.Ε ως περιεχόμενο διδασκαλίας και ως μέσον.

Ολοκληρωμένο μοντέλο - ολιστική προσέγγιση → οι Τ.Π.Ε επηρεάζουν τόσο το περιεχόμενο όσο και τη μεθόδευση της διδασκαλίας όλων των μαθημάτων.

Μοντέλα ένταξης του Η/Υ στην εκπαιδευτική διαδικασία 2/3

Η πρώτη και σημαντικότερη ενέργεια της εκπαιδευτικής πολιτικής, μετά από οποιαδήποτε απόφαση είτε για εισαγωγή **κάποιου νέου στοιχείου** είτε για **αλλαγές στο υπάρχον** είναι η **ανάπτυξη νέου αναλυτικού προγράμματος**.

Η διαδικασία λήψης **αποφάσεων** για την αναμόρφωση του Αναλυτικού Προγράμματος ως **κριτήριο για τη νομιμότητα και την εγκυρότητά** της.

Μοντέλα ένταξης του Η/Υ στην εκπαιδευτική διαδικασία 3/3

Το πρώτο και σημαντικό ζήτημα είναι **ποιοι** έχουν το δικαίωμα να παίρνουν μέρος στο σχεδιασμό των Αναλυτικών Προγραμμάτων.

Η άποψη που επικράτησε τα τελευταία χρόνια αντιμετωπίζει αυτή τη διαδικασία ως ένα **κοινωνικό φαινόμενο** γι' αυτό και θεωρεί ως πρωταρχικής σημασίας το **δίκτυο επικοινωνίας**, το οποίο αναπτύσσεται κατά τη διάρκεια αυτής της διαδικασίας. Σ' αυτό το δίκτυο έχουν δικαίωμα συμμετοχής **όλοι οι φορείς** που ενδιαφέρονται για το αναλυτικό πρόγραμμα και που επηρεάζονται άμεσα από τις αποφάσεις που λαμβάνονται.

Η ένταξη των ΤΠΕ στο ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα

Οι ΤΠΕ αποτελούν **αυτόνομο** γνωστικό αντικείμενο με στόχο τον πληροφορικό γραμματισμό και την απόκτηση γνώσεων για χρήση των Η/Υ.

Οι ΤΠΕ, χωρίς να αποτελούν ξεχωριστό γνωστικό αντικείμενο, διδάσκονται **διαθεματικά / ολιστικά** σε διάφορα γνωστικά αντικείμενα του προγράμματος σπουδών.

Οι ΤΠΕ αξιοποιούνται ως **εργαλείο** στα επιμέρους γνωστικά αντικείμενα στο πλαίσιο της λεγόμενης μικτής προσέγγισης.

Συνοδευτικά υποστηρικτικά μέτρα για την ένταξη των ΤΠΕ στο ελληνικό σχολείο 1/6

Κατά την τελευταία δεκαετία **αναμορφώθηκε** συνολικά το Αναλυτικό Πρόγραμμα για την υποχρεωτική εκπαίδευση, παίρνοντας τη μορφή σύγχρονου Curriculum.

Παράλληλα και με βάση τις κατευθυντήριες γραμμές του αναλυτικού προγράμματος παρήχθησαν νέα σχολικά εγχειρίδια για όλα τα προβλεπόμενα μαθήματα, τα ανάλογα βοηθήματα για τους εκπαιδευτικούς, αλλά και **συνοδευτικό ψηφιακό υλικό για αυτά.**

Συνοδευτικά υποστηρικτικά μέτρα για την ένταξη των ΤΠΕ στο ελληνικό σχολείο 2/6

Βρίσκεται σε εξέλιξη η ανάπτυξη εκπαιδευτικού λογισμικού και ψηφιακού εκπαιδευτικού υλικού, όπως και η προσπάθεια για την εξασφάλιση ελεύθερης πρόσβασης σε αυτό.

Διάθεση κονδυλίων για τη βελτίωση των τεχνολογικών υποδομών και την εξασφάλιση των απαραίτητων εργαστηρίων.

Συνοδευτικά υποστηρικτικά μέτρα για την ένταξη των ΤΠΕ στο ελληνικό σχολείο 3/6

Πρόσφατα στοιχεία δείχνουν ότι πλέον το 100% των σχολείων είναι εξοπλισμένα με υπολογιστές, ενώ η αναλογία στα αστικά κέντρα της χώρας είναι ένας υπολογιστής ανά δεκαέξι μαθητές και στις αγροτικές περιοχές αναλογεί ένας υπολογιστής ανά επτά μαθητές.

Το 69% των σχολείων συνδέονται ευρυζωνικά στο Ελληνικό Σχολικό Δίκτυο και έχουν ενεργοποιηθεί 5000 εκπαιδευτικά μπλογκς (blogs) από εκπαιδευτικούς ή μαθητές.

Συνοδευτικά υποστηρικτικά μέτρα για την ένταξη των ΤΠΕ στο ελληνικό σχολείο 4/6

Ορίσθηκαν πανελλαδικά 25 σχολικοί σύμβουλοι για την Πληροφορική, υπεύθυνοι για την επιστημονική και παιδαγωγική καθοδήγηση των εκπαιδευτικών σε θέματα της αρμοδιότητάς τους.

Επιπλέον, ιδρύθηκαν πενήντα οκτώ περιφερειακά κέντρα (ΚΕΠΛΗΝΕΤ) για την εκπαιδευτική και τεχνολογική υποστήριξη των σχολείων της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης.

Συνοδευτικά υποστηρικτικά μέτρα για την ένταξη των ΤΠΕ στο ελληνικό σχολείο 5/6

Αναπτύχθηκε παράλληλα το Ελληνικό Σχολικό Δίκτυο (www.sch.gr), το οποίο διασυνδέει πλέον όλα τα σχολεία και προσφέρει εξελιγμένες υπηρεσίες, όπως για παράδειγμα τηλεπικοινωνία, δυνατότητες για εκπαίδευση από απόσταση, πρόσβαση σε διάφορες πηγές και ψηφιακό υλικό κλπ. Σχεδόν το σύνολο των ελληνικών σχολείων είναι πλέον διασυνδεδεμένο (15.384), όπως και το σύνολο των διοικητικών μονάδων της εκπαίδευσης, ενώ στο Ελληνικό Σχολικό Δίκτυο έχουν πρόσβαση περίπου 80.000 εκπαιδευτικοί και περισσότεροι από 26.000 μαθητές.

Συνοδευτικά υποστηρικτικά μέτρα για την ένταξη των ΤΠΕ στο ελληνικό σχολείο 6/6

Ετοιμάστηκε επιπλέον με την επίβλεψη του Υπουργείου Παιδείας μία εκπαιδευτική πύλη (educational portal), η οποία προσφέρει εκπαιδευτικό και επιμορφωτικό υλικό, προτάσεις για σχεδιασμό μαθημάτων, πληροφοριακά άρθρα κλπ για κάθε ενδιαφερόμενο εκπαιδευτικό ή μαθητή (www.e-yliko.gr).

Παράλληλα βρίσκονται σε στάδιο ανάπτυξης και δύο παραπέρα εξειδικευμένες εκπαιδευτικές πύλες, που μπορούν να χρησιμεύσουν ως εκπαιδευτικές πλατφόρμες: η μία είναι χρήσιμη για την ελληνική γλώσσα (www.greek-language.gr) και η άλλη για θέματα που ενδιαφέρουν τη νέα γενιά (www.neagenia.gr).

Το πρόβλημα της ετοιμασίας των εκπαιδευτικών (εκπαίδευση και επιμόρφωση)

Ανακύπτουν αρρυθμίες, καθώς για παράδειγμα, ενώ ο εξοπλισμός σχολείων και εργαστηρίων έχει προχωρήσει, να μην υπάρχουν εκπαιδευτικοί έτοιμοι για την αξιοποίηση των νέων δυνατοτήτων. Έτσι η απόσταση ανάμεσα στις επίσημες διακηρύξεις ή τους στόχους και την πραγματικότητα στη σχολική τάξη εξακολουθεί να είναι μεγάλη. Δεν πρόκειται βέβαια για αμιγώς ελληνικό φαινόμενο, καθώς διεθνείς έρευνες διαπιστώνουν ότι και οι εκπαιδευτικοί άλλων χωρών παρουσιάζουν ενός είδους καταναλωτική συμπεριφορά. Διαπιστώνουν δηλαδή ότι τα συστήματα των ΤΠΕ αγοράζονται απλόχερα (**oversold**), η εφαρμογή τους όμως στην εκπαιδευτική πράξη είναι είτε αποσπασματική είτε περιορισμένη (**underused**).

Προϋποθέσεις για αναμόρφωση του Α.Π. που θα ανταποκρίνεται στις σύγχρονες απαιτήσεις

Απαίτηση για συμμετοχή όλων των ενδιαφερομένων στην αναμόρφωση του Α.Π.

Απαίτηση για συνεχή αναμόρφωση του Α.Π.

Απαίτηση για αναμόρφωση στηριζόμενη σε πολυεπίπεδη αξιολόγηση.

Εμπόδια για εκσυγχρονισμό και ευελιξία του Α.Π.

Το παραδοσιακό Α. Π. που στηρίζεται στο χωρισμό
κατά επιστήμες/μαθήματα.

Το άκαμπτο ωρολόγιο πρόγραμμα.

Η λειτουργία του συλλόγου διδασκόντων.

Η αρχική εκπαίδευση και η επιμόρφωση των
εκπαιδευτικών.

Σημείωμα Αναφοράς

Copyright Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, Κωνσταντίνος Μπίκος.
«Π 1901 – Παιδαγωγικοί προβληματισμοί από την εισαγωγή των ΤΠΕ στην
εκπαίδευση. Η εισαγωγή των Η/Υ στο σχολείο ως πρόβλημα Αναλυτικού
Προγράμματος: ο Η/Υ ως αντικείμενο διδασκαλίας». Έκδοση: 1.0. Θεσσαλονίκη
2014. Διαθέσιμο από τη δικτυακή διεύθυνση:
<http://eclass.auth.gr/courses/OCRS292/>

Σημείωμα Αδειοδότησης

Το παρόν υλικό διατίθεται με τους όρους της άδειας χρήσης Creative Commons Αναφορά - Παρόμοια Διανομή [1] ή μεταγενέστερη, Διεθνής Έκδοση. Εξαιρούνται τα αυτοτελή έργα τρίτων π.χ. φωτογραφίες, διαγράμματα κ.λ.π., τα οποία εμπεριέχονται σε αυτό και τα οποία αναφέρονται μαζί με τους όρους χρήσης τους στο «Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων».

Ο δικαιούχος μπορεί να παρέχει στον αδειοδόχο ξεχωριστή άδεια να χρησιμοποιεί το έργο για εμπορική χρήση, εφόσον αυτό του ζητηθεί.

[1] <http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/>

Τέλος ενότητας

Επεξεργασία: <Αντώνης Χατζηχρήστος>
Θεσσαλονίκη, <Χειμερινό Εξάμηνο 2013-2014>

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Διατήρηση Σημειωμάτων

Οποιαδήποτε αναπαραγωγή ή διασκευή του υλικού θα πρέπει να συμπεριλαμβάνει:

- το Σημείωμα Αναφοράς
- το Σημείωμα Αδειοδότησης
- τη δήλωση Διατήρησης Σημειωμάτων
- το Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων (εφόσον υπάρχει)

μαζί με τους συνοδευόμενους υπερσυνδέσμους.

